

בית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים פליליים

ע"פ 2733/20

לפני :
כבוד השופט נ' סולברג
כבוד השופט ג' קרא
כבוד השופטת י' וילנר

המערערים :
1. בשיר אבו זיאד
2. האדי אבו זאייד

נ ג ד

המשיבה :
מדינת ישראל

ערעור על גזר הדין של בית המשפט המחוזי בבאר שבע
מיום 6.2.2020 בת"פ 51306-12-18 שניתן על ידי כבוד
השופט י' ליבדרו

תאריך הישיבה :
ח' בתשרי התשפ"ב (14.9.2021)

בשם המערער 1 :
עו"ד יוסי זילברברג

בשם המערער 2 :
עו"ד עידו פורת

בשם המשיבה :
עו"ד קרן רוט

בשם שירות המבחן :
גב' ברכה וייס

פסק-דין

השופט נ' סולברג:

1. ערעור על גזר הדין של בית המשפט המחוזי בבאר שבע מיום 6.2.2020, בת"פ 51306-12-18 (השופט י' ליבדרו), שבגדרו הושטו על המערער 1, בשיר אבו זיאד, 10 שנות מאסר בפועל, בניכוי ימי מעצרו; 12 חודשי מאסר על תנאי; וקנס בסך של 15,000 ₪. על המערער 2, האדי אבו זאייד, הושטו 8.5 שנות מאסר בפועל, בניכוי ימי מעצרו; 12 חודשי מאסר על תנאי; וקנס בסך של 7,000 ₪.

עיקרי כתב האישום המתוקן והכרעת הדין

2. במהלך המשפט, הגיעו הצדדים להסדר טיעון שלפיו בשיר והאדי יודו במיוחס להם בכתב אישום מתוקן, והצדדים יהיו רשאים לטעון באופן חופשי לגבי העונש.

3. אקדים ואציין את השתלשלות העניינים העובדתית אשר הביאה להאשמת המערערים בביצוע עבירות נשק שונות: במהלך החודשים אוגוסט-נובמבר 2018, עסקו בשיר והאדי בפעילות ענפה של סחר באמצעי לחימה – כלי נשק ותחמושת, מסוגים שונים, יחד עם אחרים. לימים, נתפסו השניים, והוגשו נגדם כתבי אישום, אשר כללו מספר אישומים; כל אחד כפי מעשיו ופעולותיו. בפרשה הנדונה בה היו מעורבים בשיר והאדי, נתפסו והורשעו נאשמים נוספים; אלו אינם מעניינו של ערעור זה.

4. תחילה לכתב האישום המתוקן שהוגש נגד בשיר: במסגרת האישום הראשון צויין, כי בתקופה הרלבנטית, רכש בשיר, במועדים שונים, אלפי קליעים המשמשים תחמושת לרובי סער M-16 ומקלעי 'מאג', וכן גם חלקי רובים מסוג M-16. בהמשך מכר בשיר את כל אלה לגורמים שונים בחברון, בתמורה לכמה אלפי ₪. בשיר עמד בקשר שיטתי עם גורמים אלה, הוביל את אמצעי הלחימה ברכבו, וביצע את עסקאות המכירה. בתוך כך, ביום 30.11.2018, נסע בשיר לחברון, כדי להשלים עסקת נשק – אחת מני רבות שביצע באותה תקופה. בעודו ממתין לחציית מעבר מיתר, נערכה בדיקה שגרתית ברכבו, ובמהלכה נתפסו ברשותו כ-1000 קליעי M-16, שיועדו למכירה. על-פי האישום השני, במספר מועדים ביצע בשיר עסקאות רכישה ומכירה של כלי-נשק דמויי תת-מקלע מסוג 'קרלו', וכן אקדח אחד מסוג 'סטאר', עסקאות אשר הסתכמו בכמה עשרות אלפי ₪. גם עסקאות אלה בוצעו, בין היתר, עם גורמים שונים באיו"ש.

5. כתב האישום המתוקן שהוגש נגד האדי במסגרת ת"פ 51438-12-18, אשר אוחד בהמשך עם ההליך מושא הערעור, התייחס לעבירות של סחר באמצעי לחימה, אשר בוצעו בחלקן יחד עם בשיר. במסגרת האישום הראשון צויין, כי ב-5 מועדים שונים מכר האדי לבשיר אלפי קליעי M-16, ובחלק מן המקרים אף נסע עמו לחברון לצורך מכירת התחמושת לאחרים. האדי מכר תחמושת מסוג זה גם לגורמים שונים בשכם, וכמו כן החזיק בביתו שברהט כוונת רובה טלסקופית וסמן לייזר. על-פי האישום השני ביצע האדי מספר עסקאות רכישה ומכירה של כלי נשק שונים, בהם: נשק מסוג 'קרלו' ומספר אקדחים, בסכום כולל העולה על 100 אלף ₪. עסקאות אלה בוצעו בתוככי ישראל, וגם עם גורמים שונים בשטחי איו"ש.

6. בהמשך, ביום 23.5.2019, הרשיע בית המשפט המחוזי את בשיר ואת האדי – על-פי הודאתם – באישומים שהואשמו בהם, כמתואר בכתבי האישום המתוקנים. השניים הורשעו אפוא, במסגרת הכרעת הדין, בביצוע עבירות נשק שונות, רבות ומגוונות, ובביצוע עבירות נלוות נוספות. אחר זאת, פנה בית המשפט המחוזי לשלב גזירת הדין.

עיקרי גזר הדין של בית המשפט המחוזי

7. בית המשפט המחוזי עמד על כך שמדובר בפרשת נשק מסועפת ומורכבת, שעניינה בביצוע עבירות נשק רבות, מסוגים שונים, שבמרכזן עבירות של סחר שיטתי בנשק ותחמושת בין הנאשמים עצמם, ובין הנאשמים לגורמים חיצוניים – חלקם בתחומי ישראל, חלקם בתחומי איו"ש. בית המשפט המחוזי הבהיר, כי לא קיימת חפיפה מלאה בין העובדות והעבירות שיוחסו לנאשמים, וכי כל עונש שיוטל, יתבסס אך על העבירות והעובדות שיוחסו לאותו נאשם בכתב האישום; כל אחד כפי הודאתו ובהתאם להרשעתו. בית המשפט המחוזי קבע מתחמי עונש שונים לבשיר והאדי. לצורך קביעת מתחם העונש ההולם, שקל בית המשפט המחוזי את הערכים המוגנים שנפגעו ואת מידת הפגיעה בהם; את מדיניות הענישה הנוהגת, כפי שזו עולה מפסקי דין קודמים; ואת הנסיבות הנוגעות לביצוע העבירות מושא האישומים.

8. בית המשפט המחוזי עמד על כך, שבשיר והאדי פגעו בערכים המוגנים של שמירה על שלום הציבור וביטחונו, ובתוך כך גם פגעו בסדר הציבורי. בית המשפט המחוזי הדגיש את החומרה היתרה שבעבירות נשק, וכן את העובדה כי מדובר בעבירות ש"הן בעלות פוטנציאל לפגיעה קטלנית בשלום הציבור, ולא בכדי ניכרת מגמה רציפה בפסיקה של החמרת הענישה בעבירות אלו". עוד הוסיף בית המשפט המחוזי, כי מידת הפגיעה בערכים המוגנים היתה רבה, שכן "זמינותו של כלי נשק בידיים של גורמים בלתי מורשים ומפוקחים מאפשר ביתר קלות שימוש לא חוקי בנשק זה, בין אם לצורך הגשמת מטרות פליליות ובין אם לצורך הגשמת מטרות לאומניות-ביטחוניות. די בקליע אחד הנורה על אדם או על כלי רכב בו נוסעים כדי להוביל לפגיעה קטלנית ולמצער קשה, ונקל לשער את היקף הפגיעה בשלום הציבור, בטחונו והסדר הציבורי, שעה שהנאשמים, כל אחד על-פי חלקו, עסקו במסחר של אלפי כדורים או במספר רב של כלי נשק, לרבות אל ידיים של תושבי הרשות הפלשתינאית".

9. בהתייחס לנסיבות הספציפיות הנוגעות לעבירות מושא האישומים, נתן בית המשפט המחוזי את דעתו על כך שמדובר בפרשה של סחר סדרתי בכלי נשק ותחמושת; כי בשיר והאדי סחרו באמל"ח, דבר יום ביומו, ואימצו את עבירות הנשק, הלכה למעשה, כאורח חיים, כעיסוק 'לגיטימי' כביכול, ממניעים של בצע כסף; כי בשיר והאדי ניהלו קשר מסועף של סחר-מכר בינם לבין עצמם, ובינם לגורמים חיצוניים, מבלי שנרתעו מלקיים קשרים גם עם גורמים באיו"ש, תוך העברת כמויות נכבדות של תחמושת ונשק מתחומי איו"ש ואליו, הכל כחלק מתכנון מדוקדק בכל עסקה ועסקה. בית המשפט המחוזי הדגיש, כי בשיר והאדי לא נמנעו מלסחור בכל כלי נשק או תחמושת שנקרו לידיהם, בעת שסחרו והובילו אמצעים אלה, כשהם מוחבאים ברכבם, דרך מחסומי

המעבר לתוך תחומי איו"ש, מבלי להקדיש מחשבה לסכנות הנובעות מכך. בית המשפט המחוזי עמד גם על כך שמידת הפגיעה בערכים המוגנים במה שעשו בשיר והאדי היא גבוהה, בשים לב לריבוי עבירות הנשק שבהן הורשעו השניים, להיקף העסקאות, ולתדירותן הרבה. לצד זאת, בית המשפט המחוזי יחס משקל לכך שבחלק מהעסקאות סחרו השניים בתחמושת ובאביזרי כלי נשק, ולא בנשק עצמו.

10. אחר זאת ציין בית המשפט המחוזי, כי אמנם "יש לקבוע מתחמי עונש שונים לכל אחד מהנאשמים, כל אחד בהתאם לחלקו", אך "לצד זאת סבורני כי בעניינו של כל אחד מן הנאשמים נכון לקבוע מתחם עונש הולם אחד, וזאת חרף ריבוי העבירות והאישומים שיוחסו לכל אחד מהם, שכן מדובר ברצף עבירות במסגרת פרשה אחת שבעיקרה התנהלה בין אותם גורמים ובסמיכות זמנים, ומכאן שהם מהווים 'אירוע' פלילי אחד בהתאם למבחן 'הקשר ההדוק'". בהתאם, ולאחר ששקל את מכלול השיקולים הצריכים לעניין, העמיד בית המשפט המחוזי את מתחם העונש ההולם בעניינו של בשיר על 7-12 שנות מאסר בפועל; ובעניינו של האדי על 6-11 שנות מאסר בפועל.

11. בהמשך פנה בית המשפט המחוזי לסקור את מדיניות הענישה הנוהגת בעבירות נשק, ובהקשר זה ציין את "מגמת ההחמרה שחלה בעונשי המאסר הנגזרים על נאשמים בעבירות נשק", כפי שזו באה לידי ביטוי בשורה של פסקי דין, שיצאו מלפני בית משפט זה, בשנים האחרונות. בית המשפט המחוזי עמד על כך ש"הפטיקה בעבירות הנשק הינה מגוונת ותלויית נסיבות ה'עושה', לרבות גילו, עברו הפלילי ונסיבותיו האישיות, אך בעיקר בנסיבות ה'מעשה', לרבות סוג העבירות שנעברו בנשק, מספר העבירות, סוגי הנזקים ו/או התחמושת, טיבם ואופיים, פוטנציאל הסיכון הנשקף מנשקים אלו, משך התקופה בה בוצעו העבירות, זהות הצדדים לעסקת הנשק (האם מדובר בגורם עויין או עברייני) ועוד". בית המשפט המחוזי סקר את פסקי הדין שהביאו ב"כ הצדדים לעיונו, ובהם נגזרו עונשים חמורים יותר וחמורים פחות, ובמסגרת זו עמד על קווי הדמיון והשוני בין המקרים האמורים, למקרה דנן.

12. לאחר שקבע את מתחם העונש ההולם, ומשלא מצא מקום לסטות ממנו, פנה בית המשפט המחוזי לגזור את עונשיהם של בשיר והאדי. בית המשפט המחוזי זקף לזכותם של השניים את הודאתם, ואת לקיחת האחריות, על כל המשתמע מכך; את גילם הצעיר; את נסיבותיהם האישיות והמשפחתיות; את הנזק הצפוי להיגרם להם ולמשפחותיהם כתוצאה מהעונש שיוטל עליהם; וכן את המלצות שירות המבחן. בפרט ביחס להאדי, יחס בית המשפט המחוזי משקל גם לכך שהלה מסר למשטרה את אחד מכלי הנשק שהיו ברשותו. מנגד, בית המשפט המחוזי זקף לחובתם של בשיר והאדי את עברם הפלילי: לבשיר – 2 הרשעות קודמות, אף הן בעבירות נשק, שבגינן נדון לעונשי מאסר; להאדי

– גם כן 2 הרשעות קודמות, אחת מהן בעבירת נשק, שבגינה נדון לעונש מאסר, והשנייה בעבירה של החזקת סכין. בשים לב להישנותן של העבירות שביצעו השניים, קבע בית המשפט המחוזי, כי יש לייחס משקל של ממש גם לשיקולי הרתעה. בהתחשב בכל אלה, נקבע לבסוף, כאמור בראשית הדברים, כי בשיר ירצה 10 שנות מאסר בפועל, והאדי ירצה 8.5 שנות מאסר בפועל (נוסף על הפעלת עונש מאסר על תנאי בן 9 חודשים, שנקבע כי 4 חודשים ממנו ירוצו במצטבר – סך הכל 8 שנים ו-10 חודשי מאסר בפועל). זאת, לבד מעונשים נלווים שנגזרו על השניים.

טענות המערערים

13. בשיר והאדי טוענים, כי מתחם הענישה שקבע בית המשפט המחוזי לגביהם, חורג באופן משמעותי לחומרה ממתחם הענישה המקובל לעבירות כגון דא, כעולה מכמה פסקי דין, התומכים לשיטתם בטענה זו. עוד טוענים בשיר והאדי, כי שגה בית המשפט המחוזי, כאשר יחס משקל כלשהו לאמור בתסקירי שירות המבחן; לדבריהם, ניכר כי מדובר בתסקירים טכניים, תבניתיים, שנכתבו על-ידי אותה קצינת מבחן, וזו כלל לא טרחה להבחין ביניהם כיאות. עוד טוענים בשיר והאדי, כי שגה בית המשפט המחוזי בשעה שנתן להודאותיהם משקל נמוך עד מאוד, מבלי שהתייחס לכך כי מדובר במי שהודו במיוחס להם כבר בעת חקירתם במשטרה, ואף הסכימו לשמש עדי תביעה בפרשה. לשיטתם, לנסיבות אלה יש לייחס משקל משמעותי, ובפרט בכל הנוגע להאדי, אשר הסגיר לידי המשטרה כלי נשק שהיה ברשותו. בפי בשיר טענה נוספת, לפיה שגה בית המשפט המחוזי כשהחמיר בעונשו יתר על המידה, בהשוואה לעונשים שנגזרו על יתר הנאשמים המעורבים בפרשה. לדבריו, עקרון אחדות הענישה מחייב, בין היתר, שמירה על יחס הולם ומידתי בין עונשיהם של נאשמים שונים באותה פרשה, כך שמדרג הענישה ישקף את חלקו היחסי של כל אחד מן הנאשמים בפעילות העבריינית.

הדיון בערעור

14. בדיון שהתקיים לפנינו, שבו ב"כ המערערים על עיקרי טענותיהם. ב"כ של בשיר הוסיף על האמור עד כה, כי התסקיר שהוגש בעניינו של בשיר, לקראת הדיון בערעור, מעיד כי פניו מועדות לשיקום, ולא לעולם הפשע; נטען, כי זהו טעם נוסף להקלה בעונשו. ב"כ המשיבה מנגד, סמכה שתי ידיה על גזר הדין של בית המשפט המחוזי, על מסקנותיו. בתוך כך, ציינה ב"כ המשיבה את האישומים החמורים שעמדו לחובת השניים, ואת ההיקף הנרחב של עסקאות הסחר שבהן היו מעורבים. ב"כ המשיבה עמדה גם על פוטנציאל הסיכון הרב הטמון בעבירות שבוצעו; הן מבחינה ביטחונית, הן מבחינה פלילית, וכמו כן הפנתה לעברם הפלילי של בשיר והאדי, אשר כלל כאמור עבירות נשק

אחרות שבוצעו במרוצת השנים. בעניינו של בשיר, פִּירְכָה ב"כ המשיבה על העולה מן התסקיר העדכני, לגבי מפנה שחל בהתנהגותו, אך הבהירה כי זהו קצה-קצהו של קרחון, בייחוד נוכח אירועי אלימות והפרות סדר, שבהם היה מעורב בתקופת מאסרו. אשר לטענות בדבר אי-עמידה בעקרון אחדות הענישה נטען, כי בשיר היה מעורב במספר רב יותר של עסקאות, בכמות גדולה יותר של תחמושת, וכן בסחר בכלי נשק מסוג 'קרלו', הטומנים בחובם פוטנציאל סיכון גבוה ביותר – בהשוואה לפעולותיו ומעשיו של האדי. עוד ציינה ב"כ המשיבה, כי עברו הפלילי של בשיר חמור מזה של האדי. לטענות בשיר והאדי בנוגע לחומרת העונש והחריגה ממתחם הענישה המקובל, השיבה ב"כ המשיבה, כי טווח הענישה בעבירות מושא דיוננו הוא רחב, תוך הפניה לפסיקה רלבנטית, שבה ניתן למצוא טווח ענישה דומה. על כך הוסיפה ב"כ המשיבה, כי לא אחת נאמר על-ידי בית משפט זה, שיש להעלות את רף הענישה בעבירות נשק, מחמת ריבוי עבירות בתחום, ובשים לב למסוכנות הרבה. אשר לטענת בשיר והאדי, כי בית המשפט המחוזי לא התחשב בשיתוף הפעולה של השניים במסגרת גזירת העונש, נטען כי אין ממש בטענה זו. הלכה למעשה, בית המשפט המחוזי לא קבע את העונש ברף העליון של המתחם, והיא הנותנת, על אף שבית המשפט קבע כי בנדון דידן יש ליתן משקל משמעותי לשיקולי הרתעה.

דיון והכרעה

15. לאחר עיון ובחינת גזר הדין של בית המשפט המחוזי, נתתי דעתי על טענות ב"כ הצדדים מזה ומזה, אלו שבכתב ואלו שבעל-פה, ובאתי לכלל מסקנה כי דין הערעור להידחות.

16. אומר כבר בפתח הדברים, השתלשלות האירועים שנפרשה לפנינו עניינה במעשים פליליים חמורים וקשים; תופעה נפסדת ומסוכנת של סחר בכלי נשק ותחמושת. נסיבות הפרשה מלמדות, כי בשיר והאדי לא בחלו בדבר, וביצעו עסקאות נשק ותחמושת רבות, עם גורמים בתחומי המדינה ומחוצה לה, לרבות עם גורמים בשטחי איו"ש. רעה חולה זו פוקדת את מדינתנו מזה זמן, והיא מזינה, דבר יום ביומו, את פעולות הטרור ואת עורקי הפשיעה החמורה, המסכנים את הציבור הישראלי, סכנת נפשות ממש, בכוח ובפועל. הקלות שאפיינה את מעשי הסחר במקרה דנן, וההתעלמות של השניים מפוטנציאל הנזק האדיר של מעשיהם החמורים, למען בצע כסף, אכן ראויים לגינוי רועם וענישה מחמירה. לא זו אף זו, גל האלימות הגואה בתוככי המגזר הערבי, מצריך אף הוא מאיתנו להיענות לצו השעה, ולנקוט יד קשה כלפי מבצעי עבירות בנשק; לבטח כך, כאשר בעבירות של סחר בנשק עסקינן, כבעניין דנן.

17. משאמרנו דברים אלה, נפנה כעת להכרעה לגופה. הלכה פסוקה היא, כי התערבותה של ערכאת הערעור בגזר דין, שמורה למצבים חריגים, שבהם נפלה טעות מהותית בגזר הדין שניתן בערכאה הדיונית, או אם נמצא כי העונש שנגזר חורג באופן קיצוני ממדיניות הענישה הנוהגת (ע"פ 1242/97 גרינברג נ' מדינת ישראל, פסקה 7 (3.2.1998); ע"פ 3091/08 טרייגר נ' מדינת ישראל, פסקה 11 (29.1.2009)). המקרה שלפנינו, אינו בא בגדר אותם מצבים חריגים. אמנם כן, גזר הדין מחמיר עם המערערים, אך הוא איננו חריג ביחס למקרים דומים אחרים. גזר הדין ניתן לאחר שקילת כל השיקולים הצריכים לעניין, ובהתחשב בעמדה שנקבעה בפסיקה, שלפיה יש לנקוט ענישה מחמירה כלפי עבירות נשק. השעה צריכה לכך.

18. בשיר והאדי משיגים על מתחם הענישה שנקבע בעניינם, אלא שמן המפורסמות הן, כי "טענות המערער בדבר פגם שנפל בקביעת מתחם העונש, ממילא אין בהם כדי לחייב התערבות בעונש שנקבע, כל עוד אין בעונש שהושג משום סטייה קיצונית מרמת הענישה הראויה" (ע"פ 6479/18 קסטיאל נ' מדינת ישראל, פסקה 13 והאסמכתאות שם (23.6.2019)). ודוק: בית משפט זה חזר והתריע בדבר התוצאות הקשות וההרסניות הנגרמות כתוצאה מעבירות בנשק, תוך הדגשת פוטנציאל הסיכון החמור לפגיעה בשלום הציבור וביטחוננו (ע"פ 971/19 מדינת ישראל נ' געביס, פסקה 8 (17.7.2019)).

19. בצד האמור, כל נשכח את הענישה המחמירה שקבע המחוקק לעבירות הספציפיות מושא האישומים דנן: 7 שנות מאסר על החזקת נשק שלא כדין; 10 שנות מאסר על הובלת נשק שלא כדין; ו-15 שנות מאסר על סחר בנשק שלא כדין (סעיפים 144(א)-(ב) ו-144(ב) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין)). חקיקה מחמירה זו, שכיחות התופעה שבה עסקינן, ותוצאותיה ההרסניות, מחייבות את הרתמות המערכת המשפטית כולה, בין היתר, באמצעות הקפדה על ענישה קשה ומרתיעה. אזכיר את דברי השופט מ' מזוז בע"פ 4406/19 מדינת ישראל נ' טובח (15.11.2019): "ביעור תופעת החזקת כלי נשק בלתי חוקיים הוא אפוא אינטרס ציבורי מהמעלה הראשונה ותנאי הכרחי למאבק בתופעות הפשיעה האלימה לסוגיה הרווחות במקומותינו, בבחינת ייבוש הביצה' המשמשת ערש לגידולן של תופעות אלה. מהלך כזה מחייב הרתמות גם של בתי המשפט, על ידי ענישה מחמירה ומרתיעה לעבירות נשק בלתי חוקי באשר הן, וכל שכן מקום שנעשה בנשק כזה שימוש בביצוע עבירות אלימות לסוגיהן". אזכיר גם דברים נוספים שכתב בית משפט זה, ויפים לענייננו, כי יש לראות בחומרה יתרה עסקאות נשק המתבצעות עם גורמים באיו"ש, בצל הסכנה הנשקפת, כי כלי נשק אלו ישמשו לביצוע פעולות טרור נגד ישראל (ע"פ 8012/04 מתאני נ' מדינת ישראל, פסקה 5 (16.11.2005) (להלן: עניין מתאני)).

20. כאמור, בעבירות של סחר בנשק קיים מנעד רחב של עונשים, אשר נגזרים, בין היתר, מנסיבות ביצוע העבירה, ומנסיבותיו האישיות של הנאשם. ניתן למצוא מקרים חמורים יותר, דוגמת ע"פ 9919/17 זועבי נ' מדינת ישראל, פסקה 14 (9.7.2019), הנזכר בהודעת הערעור, שם נגזרו על הנאשם 13.5 שנות מאסר בפועל בגין ביצוע עבירות שונות של סחר בנשק; ועניין מתאני, שבו נגזרו על הנאשם 10 שנות מאסר בפועל, בגין ביצוע עבירות של סחר בנשק. לעומת זאת, ניתן למצוא מקרים חמורים פחות, אשר נזכרים גם הם בהודעת הערעור, למשל ע"פ 5643/14 עיסא נ' מדינת ישראל, פסקה 4 (23.6.2015), שבו נגזרו על הנאשם 65 חודשי מאסר בגין ביצוע עבירות שונות של סחר בנשק; וע"פ 7268/11 גרבאן נ' מדינת ישראל, פסקה 3 (8.8.2012), שם נגזרו על הנאשם 80 חודשי מאסר בפועל. כל מקרה ונסיבותיו.

21. בית המשפט המחוזי נתן דעתו על כל אותם מקרים בפסיקה – חמורים יותר וחמורים פחות, והבהיר, בגזר דין מנומק ומפורט, כיצד הגיע למתחם הענישה שקבע בעניינם של בשיר והאדי. לא מצאתי כי נפל פגם בהקשר זה, ודאי לא כזה העולה כדי אותם מצבים חריגים אשר עשויים להצדיק את התערבותנו. אזכיר בהקשר זה את דברי השופט (כתוארו אז) א' גרוניס, בע"פ 4450/11 עספור נ' מדינת ישראל, פסקה 7 (8.2.2012), שם מדובר היה בעבירות של סחר בנשק, בדומה לענייננו: "בית המשפט היושב כערכאת ערעור אינו ממצה את הדין עם הנאשם כאשר הוא מקבל ערעור של המדינה על קולת העונש. כלומר, אף במקרים בהם החמיר בית משפט זה בעונשם של נאשמים בפרשה זו, הוא לא מיצה עימם את הדין ולא הטיל עליהם את העונש שהיה מטיל, אילו היה יושב הוא כערכאה ראשונה. לכלל האמור יש לייחס משקל בבואנו ללמוד מן ההכרעה בערעורים אלה על רף הענישה הראוי לעבירות מסוג זה, ועל יישומה של מגמת ההחמרה בענישה בעבירות מסוג זה".

22. אשר לטענותיהם של בשיר והאדי, כלפי העונש הספציפי שנגזר עליהם בתוככי מתחם הענישה, סבורני כי גם בהקשר זה לא נפלה טעות ולא נמצא טעם לפגם, אשר יש בהם כדי להצדיק את התערבותנו. בשיר והאדי מלינים על כך שבית המשפט המחוזי נתן משקל לאמור בתסקירי שירות המבחן, במסגרת גזירת העונש, על אף היותם תבניתיים ובלתי מספיקים. אין בידי לקבל טענה זו. התסקיר הוא אחד מן הכלים העומדים לרשותו של בית המשפט, לצורך בחינת נסיבותיו האישיות של הנאשם, וסיכויו להשתקם. מדובר בכלי מקובל וידוע, שהשימוש בו נעשה מכוח הדין (ראו: סעיפים 37 ו-38 לחוק העונשין). עיון בתסקירים מעלה, כי ניתנה בהם התייחסות הולמת לנסיבותיהם של בשיר והאדי, ולא ניתן לומר לגביהם כי נעשו כ'מצוות אנשים מלומדה', או כלאחר יד. מעבר לכך, עיון בגזר הדין מעלה, כי תסקיר שירות המבחן לגבי כל אחד משני המערערים, היה אחד מני מספר שיקולים שנבחנו על-ידי בית המשפט המחוזי, ולא ניתן אף לומר כי

הוענק לאמור בתסקירים משקל מכריע בעת גזירת העונש. כך או כך, בית המשפט המחוזי בהחלט רשאי היה להתחשב גם בתסקיר, בקרב מכלול השיקולים שעמדו לפניו, ואיני מוצא כי נפל כל פגם בהקשר זה (להרחבה, ראו: ע"פ 3472/11 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקאות 11-17 (3.9.2012)).

23. טענה נוספת בפיהם של בשיר והאדי, כי בית המשפט המחוזי נתן להודאותיהם של השניים משקל נמוך עד מאוד, מבלי שהתייחס לכך שמדובר במי שהודו במיוחד להם כבר בשלב החקירה המשטרתית, כמו גם לעובדה כי הם משמשים עדי תביעה בפרשה. עוד הוסיף האדי, כי הדברים מקבלים משנה תוקף בעניינו-שלו, בשים לב לעובדה כי בחר להסגיר למשטרה כלי נשק שהיה ברשותו. גם בעניין זה – דין הטענות להידחות. בית המשפט המחוזי התייחס בגזר הדין לכלל הנסיבות המקלות שהובאו לפניו, ובתוך כך גם להודאה ושיתוף הפעולה של השניים, כל אחד כפי שיעורו, ולאחר מכן איזן ביניהן לבין הנסיבות המחמירות שעמדו לפניו, בהן: עברם הפלילי המכביד של השניים, תסקירי שירות המבחן, הצורך בהרתעה, ויתר השיקולים. לא מצאתי אפוא, כי נפלה שגגה במלאכת איזון זו, המצריכה את התערבותנו. כמעט מדי יום ביומו אנו דנים בערעורים על גזרי דין בפלילים; יש ואנו סבורים, כי אילו היינו יושבים לדין בערכאה הדיונית, היינו מטילים עונש שונה קמעא מזה שנגזר, לכאן או לכאן. אולם, כידוע, מלאכת הענישה, איננה מדע מדויק. אין מדובר בפעולה מתמטית, המספקת תוצאה אחת בלבד, אפשרית ונכונה; מלאכה זו היא פרי מחשבה אנושית, הטומנת בחובה איזונים בין הנסיבות השונות והפרטים המגוונים המונחים לפני השופט. בהינתן ההלכה הנוהגת, שעליה עמדתי לעיל, בדבר אי-התערבות ערכאת הערעור בגזר הדין של הערכאה הדיונית, אלא במצבים חריגים, ומשלא מצאתי כי נפלה שגיאה מהותית בקביעת הערכאה הדיונית, דינה של הטענה בהקשה זה – להידחות אף היא.

24. טרם סיום – התייחסות קצרה לטענות נוספות. ב"כ של בשיר טען לפנינו, כי יש בתסקיר שהוגש אגב הליכי הערעור דנן, כדי להעיד שפניו של בשיר לשלום, לשיקום, ולזניחת הדרך העבריינית – וכי יש להתחשב בנתון זה, ולהקל בעונשו. עוד טען, כי שגה בית המשפט המחוזי בעת שהחמיר בעונשו, ביחס ליתר הנאשמים המעורבים בפרשה, וכי החמרה זו מנוגדת לעקרון אחדות הענישה. אמת נכון הדבר, יש לברך על התפנית בהתנהגותו של בשיר, ואין לנו אלא לקוות כי תהליך ההפנמה והשינוי לטובה ימשך. יש לקוות כי גם האדי יעבור תהליך דומה, שיסייע לו לסור מרע אל דרך המלך; מכל מקום, אין די בנתון זה, כדי להביא לקבלת הערעור. לכל היותר תוכל התנהגותו החיובית – ככל שתמשך – להיזקף לזכותו בבוא העת, לכשיתאפשר לו להגיש בקשה מתאימה לוועדת השחרורים, לקיצור עונשו. אשר לטענתו לאי-אחדות בענישה, סבורני כי גם בעניין זה

לא נפלה טעות בגזר הדין של בית המשפט המחוזי. בשיר היה גורם מרכזי ב'מפעל הסחר', עסקאות הנשק שאותן הוביל, אשר כללו כלי נשק מסוכנים לרוב, 'קרלו' ואחרים, כמו גם כמויות נכבדות של תחמושת, כשעל כל אלה נוסף עברו הפלילי המכביד – הצדיקו החמרה מסוימת בעונשו. משאלו פני הדברים, דין הטענות – להידחות.

סוף דבר

25. בית המשפט המחוזי הוציא תחת-ידו פסק דין מפורט ומנומק כדבעי; השיקולים הרלבנטיים הובאו כולם בחשבון; העונשים שהושתו על המערערים, נותנים ביטוי למכלול שיקולי הענישה. על כן, לא קמה הצדקה להתערבותנו.

אציע אפוא לחברי לדחות את ערעור המערערים.

ש ו פ ט

השופט ג' קרא:

אני מסכים.

ש ו פ ט

השופטת י' וילנר:

אני מסכימה.

ש ו פ ט ת

לפיכך הוחלט כאמור בפסק הדין של השופט נעם סולברג.

ניתן היום, י"ח בחשוון התשפ"ב (24.10.2021).

ש ו פ ט ת

ש ו פ ט

ש ו פ ט